

SOLE POTASOWE

Podwyższenie jakości i urodzajności gleb jest jednym z ważnych elementów w walce o podwyższenie produkcji rolnej.

Wynika z tego poważne zadanie dla przemysłu nawozów sztucznych, który aby sprostać zadaniom musi rozporządzać należycie zbadanymi zasobami niezbędnych surowców mineralnych.

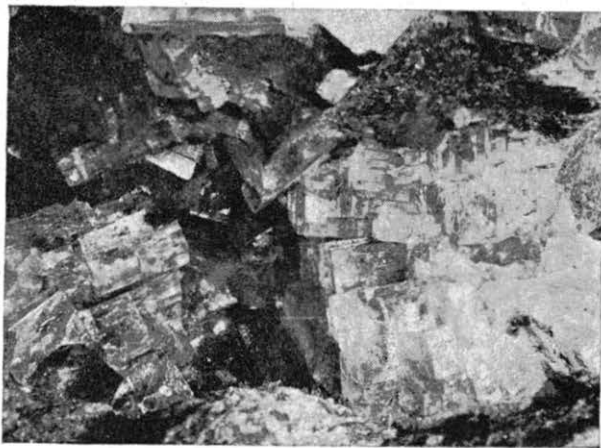
Spośród wielu surowców używanych do produkcji nawozów sztucznych jednym z ważniejszych są sole potasowe. Należy nadmienić, że sole potasowe, poza głównym zastosowaniem jako surowca do produkcji nawozów (90%), używane są w przemyśle chemicznym, gdzie wytwarza się z nich ponad trzydzieści różnych produktów, których podstawowym składnikiem jest potas. Związki potasu mają zastosowanie również w przemyśle szklarskim, farmaceutycznym, lakierniczo-

farbiarskim, perfumeryjnym, fotograficznym, w elektrometalurgii i innych.

Ubocznie otrzymywane z soli potasowych produkty magnezowe mają zastosowanie w metalurgii i w przemyśle samochodowym, lotniczym, farmaceutycznym, w chłodnictwie, cukrownictwie, produkcji cementu itd.

Z przeglądu tego widać, jak cenny jest ten surowiec i jak poza rolnictwem w wielu innych dziedzinach przyczynić się może do rozwoju produkcji przemysłu lekkiego i konsumcyjnego, a dzięki temu wpłynąć na podwyższenie stopy życiowej ludzi pracy.

Zagadnienie soli potasowych jest w geologii polskiej nowe, opracowuje się je dopiero od kilku lat. Pozytywne wyniki, osiągnięte na wysadzie kłodawskim postawiły ten problem surowcowy jako realny dla naszego bilansu bazy surowcowej. Odkryto bogate złoża

Wieliczka — fragment grotty kryształowej (fot. S. Mucha)

Stare metody pracy w kopalni soli (fot. S. Mucha)

solii potasow6-magnezowych o przemyslowej wartosci. Prowadzone roboty szczeg6lowe pozwalaja sadi6, ze w najblizszym czasie nasz przemysl przystapi do udostepnienia i eksploatacji zloza.

Odkrycie soli potasowych na wysadzie k6dawskim pozwolilo zerwac z pogladem, ze znane u nas struktury solne zawieraja jedynie sol kamienna, i postawilo przed geologia nowa zadanie. Odkrycie to dowiodlo jednoczesnie, ze stan znajomosci naszego kraju, a zwlaszcza jego gl6bszej budowy jest niedostateczny, skoro w centrum kraju stwierdzono nowa duza jednostke strukturalna z wystepowaniem nieznanego uprzednio surowca. W swietle tego krystalizuje sie na najblizsze lata zadanie zar6wno dla badan podstawowych, jak i dla geologii zloz solnych.

Liczne znane u nas wysady solne, jak rowniez i struktury tego typu stwierdzone robotami geologicznymi wymagaja badan, ktore pozwolilyby na wyjasnienie ich budowy i charakteru solonoosci, dajac odpowiedz, czy istotnie sole potasowe znajduja sie w Polsce w wiekszej ilosci. Badania te powinny objac obszar calego antyklinorium kujawsko-pomorskiego z

uwagi na to, ze tam wlasnie wystepuja struktury solne i ze o budowie struktur wgl6bnych tego obszaru wiemy niewiele.

Por6wnujac stosunki geologiczne w Polsce z podobnymi strukturami w Niemczech nalezy przypuszczac, ze intensywne prace poszukiwawcze moga przynieiec wiele niespodzianek, ktore w perspektywie pociagac moga za soba odkrycie nowych obszar6w zloz r6znych surowc6w i przez to wplynac na przemyslowienie obszar6w dzis wybitnie rolniczych.

Badania geologiczne powinny rowniez isc w kierunku poszukiwani zloz pokladowych na innych obszarach wystepowania formacji cechsztyńskiej, gdzie mozna spodziewac sie facji solnej. Takimi obszarami sa rejon podsudecki i G6ry Swiętokrzyskie.

Umozliwienie rolnictwu wyzszej produkcji zalezy w duzym stopniu od wykonania zadani przez sluzbe geologiczna. Rozwoj wlasnej bazy surowcowej do produkcji nawoz6w jest zadaniem, ktore musi skoncentrowac wysilki geolog6w uzbrojonych w nowoczesny sprzet i metody pracy.